

Kissan viihdyttämisen A ja O
Opas onnellisen kissan omistamiseen

Sisällys

Luettelo tauluista.....	v
Luku 1. Johdanto.....	7
Oppaan käyttötarkoitus.....	8
Luku 2. Lajityypillinen käyttäytyminen.....	9
Mitä lajityypillinen käyttäytyminen tarkoittaa?.....	10
Liikkuminen.....	10
Leikkiminen.....	10
Ulkoilu.....	11
Kiipeily ja raapiminen.....	11
Saalistus ja vaaniminen.....	12
Saalistus- ja vaanimistilanteiden simulointi.....	12
Luku 3. Seura.....	13
Ihmisseura.....	14
Lajitoverien seura.....	14

Luettelo tauluista

Taulu 1. Lelutyyppejä, niiden ominaisuuksia ja kohderyhmiä.....	10
---	----

Luku

1

Johdanto

- [Oppaan käyttötarkoitus](#)
-

Oppaan käyttötarkoitus

Tämä opas tarjoaa lyhyen katsauksen kissojen viihdyttämiseen sekä siihen, miten tarjota kissalle aktiviteettien kannalta hyvä ja täysipainoinen elämä.

Opas on tarkoitettu tietopakettiä sekä kokeneille että uusille kissanomistajille, jotka tarvitsevat tietoa kissalle sopivista aktiviteeteista.

Luku

2

Lajityypillinen käyttäytyminen

- Mitä lajityypillinen käyttäytyminen tarkoittaa?
- Liikkuminen
- Leikkiminen
- Ulkoilu
- Kiipeily ja raapiminen
- Saalistus ja vaaniminen

Mitä lajityypillinen käyttäytyminen tarkoittaa?

Lajityypillisellä käyttäytymisellä tarkoitetaan sananmukaisesti tietylle lajille ominaista toimintaa ja käyttäytymistä. Myös kotikissat tarvitsevat sellaisia virikkeitä, jotka ilmentävät kissalle tyyppillistä käyttäytymistä.

Lajityypillinen käyttäytyminen on lemmikille hyvän elämän edellytys. Kissalle ominaisten virikkeiden tarjoaminen on kissan hyvinvoinnin kannalta olennaista riippumatta siitä, onko kyse sisä- vai ulkokissasta.

Kissan aktiivisuuden osalta lajityypilliseen käyttäytymiseen kuuluvat esimerkiksi

- liikkuminen
- kiipeily
- saalistus ja siihen olennaisesti kuuluva vaaniminen.

Huomio:

Jos kissa ei pääse ilmentämään lajityypillistä käyttäytymistä, seurauksena voi olla ongelmakäyttäytymistä, stressiä tai turhautumista.

Liikkuminen

Liikunta ja siihen lukeutuva kiipeily ovat kissalle tyyppisiä toimintoja; kissalla tulee olla liikkumatilaa ja liikkumismahdollisuuksia yhtä lailla horisontaalisessa kuin vertikaalisessa suunnassa. Riittävä liikkuminen edistää kissan fyysistä ja henkistä terveyttä sekä auttaa purkamaan energiaa tarkoituksenmukaisiin aktiviteetteihin.

Kissan liikkumista tukevia aktiviteetteja ovat

- ulkoilu
- leikkiminen
- kiipeily.

Leikkiminen

Kissan leikittäminen

- auttaa kissaa purkamaan stressiä ja energiaa
- luo suhdetta kissan ja omistajan välille
- stimuloi kissan luontaista saalistus- ja vaanimiskäyttäytymistä.

Kissan lelujen valinnassa ja hankinnassa lelutyypin valinta riippuu kunkin kissan mieltymyksistä, jotka saa selville kokeilemalla erilaisia vaihtoehtoja.

Taulukossa 1 on eritelty erilaisia kissanlelutyyppejä, niiden keskeisiä ominaisuuksia sekä mahdollinen kohderyhmä.

Taulu 1. Lelutyyppejä, niiden ominaisuuksia ja kohderyhmiä

Lelutyyppi	Ominaisuudet	Kohderyhmä
Onkilelut	Mahdollistaa kissan ja omistajan yhteisen leikin turvallisen välimatkan päästä.	<ul style="list-style-type: none"> • Riehakkaasti leikkivät kissat • Energiset kissat
Potkulelut	Lähitaistelulelu, josta saa hyvän otteen.	<ul style="list-style-type: none"> • Itsenäisesti leikkivät kissat • Painileikeistä pitävät kissat

Lelytyyppi	Ominaisuudet	Kohderyhmä
Kissanminttua, valeriaanaa tai matatabia sisältävät lelut	Lelu sisältää jotakin kissalle turvallista luonnollista ainesosaa, joka aiheuttaa euforisen reaktion. Ainesosan tarkoituksena on stimuloida kissan hajuaistia ja rohkaista kissaa leikkimään.	<ul style="list-style-type: none"> Kissat Kaikki kissat eivät kuitenkaan reagoi kaikkiin ainesosiin.
Aktkivointilelut	Lelu vaatii aivotyöskentelyä. Palkinto stimuloi kissan luontaista saalistuskäyttäytymistä.	<ul style="list-style-type: none"> Energiset kissat Määrätietoiset kissat
Pallot, Kitty Boinksit ja muut heitettävät lelut	Kevyitä, helposti liikkuvia leluja, jotka liikkuvat arvaamattomasti.	<ul style="list-style-type: none"> Noutamisesta pitävät kissat Itsenäisesti leikkivät kissat
Laserlelut	Lelu on omistajalle helppokäyttöinen ja mahdollistaa monipuolisen liikkumisen kissalle.	<ul style="list-style-type: none"> Laiskat omistajat Riehakkaasti leikkivät kissat Energiset kissat

Huomautus: Jos et tarjoa kissalle vaihtelua, se todennäköisesti kyllästyy leluhinsa. Jos tutut lelut eivät enää kiinnosta, vaihda esillä olevia leluja toisiin tai hanki kissalle uusia, eri tyylisiä leluja.

Ulkoilu

Varoitus: Kissa pääsee halutessaan irti useimmista valjastyypeistä esimerkiksi säikähtäessään. Vältäaksesi kissan karkaamista valjaista varmista, että ulkoiluympäristö on rauhallinen äläkä pakota kissaa paikkoihin tai tilanteisiin, jotka voivat aiheuttaa sille stressiä.

Ulkoilu tarjoaa kissalle liikuntaa sekä valtavan määrän aistivirikkeitä. Ulkoilua voi harrastaa kissan kanssa niin kesällä kuin talvellakin.

Ulkoiluttamisessa on syytä huolehtia kissan turvallisuudesta ja hyvinvoinnista. Kissan ulkoiluttaminen tapahtuu turvallisimmin rajatussa ympäristössä tai valjaissa. Vapaana ulkoileva kissa on aina alttiina erilaisille vaaroille, kuten esimerkiksi moottoriliikenteelle tai luonnossa liikkuville petoeläimille.

Huomioi seuraavat asiat ennen valjasulkoilua:

- Totuta kissa valjaisiin ennen ensimmäistä ulkoilua.
 - Pue kissalle valjaat ja anna sen tottua niiden käyttöön sisätiloissa.
 - Pue valjaat kissalle aluksi vain lyhyeksi aikaa, jotta kissa saa tottua niissä liikkumiseen rauhassa.
- Kissa määrää ulkoilun tahdin.
 - Pidemmän ja reitiltään ennalta määrätyn kävelylenkin tekeminen kissan kanssa ei todennäköisesti onnistu.
 - Varaa mukaan kissan suosimia herkkuja, joilla voit helpottaa kissan ohjaamista.
- Sisäkissalle ulkoilu voi olla alkuun jännittävä kokemus.
 - Anna kissan tottua uuteen ympäristöön ja tutkia asioita omaan tahtiinsa.
 - Älä pakota kissaa jatkamaan ulkoilua, jos se osoittaa stressaantumisen merkkejä.

Kiipeily ja raapiminen

Kissa on suunniteltu kiipeilemään. Sekä peto- että saaliseläimenä kissan luonnollisiin vastoihin sisältyy tarve suojella itseään. Korkeat paikat tarjoavat kissalle mahdollisuuden tarkkailla ympäristöä mahdollisten petojen ja saaliseläinten varalta.

Myös sisäkissan kohdalla kiipeily

- toimii tehokkaana energianpurkukeinona
- pitää yllä lihaskuntoa ja kehon joustavuutta
- auttaa pitämään kynnet sopivan mittaisina.

Huomio: Jos et tarjoa kissalle kiipeilyyn tarkoitettuja välineitä, kissa todennäköisesti purkaa kiipeilyintoaan verhoihin tai huonekaluihin. Välttääksesi tällaisia tilanteita, hanki kissalle vähintään yksi riittävän korkea raapimispuu.

Saalistus ja vaaniminen

Kissan lajityypilliseen käyttäytymiseen kuuluu tarve saalistaa ravintoa. Kotikissalla tämä tarve ei täyty, sillä kissa saa ravintonsa suoraan ihmiseltä.

Jos kissalle ei tarjota saalistusvietin tyydyttämiseen tarkoitettuja aktiviteetteja, kissa saattaa suunnata saalistuskäyttäytymistä ei-toivottuihin asioihin. Tällaisia voivat olla esimerkiksi kodin koriste-esineet ja pientavarat tai omistajan varpaat.

Jotta kissa suuntaisi saalistusviettinsä siihen tarkoitettuihin asioihin, tulee kissalle tarjota simuloituja saalistustilanteita. Sisätiloissa saalistustilannetta voi simuloida lelujen tai herkkujen avulla. Tällaisissa tilanteissa kissa joutuu niin sanotusti tekemään töitä saadakseen lelun tai herkun kiinni.

Saalistus- ja vaanimistilanteiden simulointi

- Liikuta tai heitä lelua tai herkkupalaa pois päin kissasta, vältä tuomasta lelua kissaa kohti.
- Anna kissan vaania lelua rauhassa; kissa on aktiivinen myös paikallaan vaaniessaan.
- Pyri lelun liikuttamisessa arvaamattomiin, vaihteleviin ja yllättäviin liikkeisiin.
- Anna kissan napata lelu tai herkku useampaan kertaan leikkisession aikana.
- Palkitse kissa herkulla, kun leikkisessio päättyy.

Huomautus: Saalistus- ja vaanimistilanteita simuloivat leikit voivat vaatia omistajalta kärsivällisyyttä.

Luku

3

Seura

- [Ihmisseura](#)
 - [Lajitoverien seura](#)
-

Ihmisseura

Kissa ei elä mielellään yksin ja omissa oloissaan, vaikka onkin perimältään itsenäinen ruuansaalistaja. Kissat ovat seurallisia eläimiä, ja hyvinvoiva kissa viettää mielellään aikaa omistajansa seurassa. Kissa ei pärjää omillaan eikä kissalle voi tarjota onnellista elämää ilman jatkuvaa kontaktia omistajaan.

Kaikki kissarodut eivät ole yhtä aktiivisia tai seurallisia. Tämä ei kuitenkaan tarkoita, että joidenkin rotujen edustajat tarvitsisivat vähemmän huolenpitoa tai huomioita kuin toiset. Rotujen sisällä yksilöt ovat kuitenkin erilaisia, ja jokaiselle kissalle on syytä tarjota huomiota sen omien mieltymysten mukaisesti.

Huomio: Kissan jättäminen kotiin yli 24 tunniksi ilman, että ihminen käy tarkistamassa sen hyvinvoinnin, on laitonta.

Lajitoverien seura

Eryityisesti iältään tai aktiivisuustasoltaan samankaltaiset kissat voivat optimitilanteessa tarjota toisilleen seuraa, tekemistä ja läheisyyttä. On kuitenkin hyvä muistaa, että kissa ei välttämättä hyväksy lajitoverin läsnäoloa ongelmitta.

Kissanpennut ovat usein sosiaalisia ja sopeutuvat toisiin kissoihin helposti. Aikuisten kissojen tutustuttaminen puolestaan vaatii omistajalta kärsivällisyyttä ja osaamista sekä oman kissan luonteen ja sosiaalisuustason tuntemusta.

Todennäköisimmin kissojen yhteiselo sujuu, kun kullekin kissalle on saatavilla riittävä määrä resursseja. Näihin resursseihin kuuluvat esimerkiksi:

- Omat ruokailuastiat ja tarvittaessa ruokailupaikat
- Riittävä määrä hiekkalaatikoita (suositus on kissojen määrä +1 eli kahden kissan talouteen kolme hiekkalaatikkoa)
- Riittävä määrä rauhallisia nukkuma- ja piilopaikkoja
- Mahdollisuus toteuttaa lajityypillistä käyttäytymistä esimerkiksi leikkimällä

Lue lisää [kissojen tutustuttamisesta toisiinsa](#).